

A stylized dandelion graphic in shades of green and yellow, composed of many small dots. The head of the dandelion is in the upper left, and the stem extends down the left side of the page.

mdg

Modum

Arbeidsprogram 2023-2027

Miljøpartiet De Grønne ønsker et samfunn der vi kan leve gode liv uten at vi ødelegger for andre. Vi står ved et veiskille, der langsiktig trygghet, frihet og velferd for alle står på spill. Vi er nødt til å ta et oppgjør med det underliggende målet om hele tiden å produsere mer, for så å kjøpe og deretter kaste enda mer.

Derfor sier vi i lokallaget i Modum nei til rovdrift på mennesker og miljø. Vi vil ha et land, og en kommune, der unge ikke blir syke av prestasjonsjag og kjøpepress. Barn skal kunne leke trygt ute og sykle til skolen i frisk luft. Livet i havet skal ikke kveles av plast, og vi skal fortsatt kunne gå tur i gammel skog og fiske i fjorden. Det skal være enklest og billigst å velge miljøvennlig, uansett hvor du bor.

Vi ønsker et levende lokalsamfunn der færre er ensomme, og vi har mer tid til venner og familie. Vi vil støtte opp om ideer og pågangsmot som søker å skape nye grønne arbeidsplasser her hvor vi lever og bor, for å gi kommunen et bærekraftig økonomisk fundament inn i fremtiden.

Vi vil at Modum skal bidra på veien mot et samfunn som kjemper mot klimaendringer med effektive tiltak, og sikrer gode liv også for dem som kommer etter oss.

Innhold

1. SKOLE OG OPPVEKST.....	2
2. KULTUR OG IDRETT.....	2
3. HELSE OG OMSORG.....	3
4. NATUR OG MILJØ.....	3
5. DYREVELFERD.....	5
6. KLIMA.....	6
7. LANDBRUK OG SKOGBRUK.....	6
8. SAMFUNNSUTVIKLING.....	7
9. SAMFERDSEL.....	8
10. NÆRINGSUTVIKLING.....	8

1. SKOLE OG OPPVEKST

Å sikre barn og unge en trygg oppvekst og en god og fremtidsrettet utdanning er en av kommunens viktigste oppgaver. Dagens skolegang består av mye mer enn å lære bokstaver og tall. Vi ønsker oss skoler der elever og ansatte trives.

Skolene skal i større grad gjøres barneklare enn at barna gjøres skoleklare. Det må være tid til spontanitet, ro, repetisjon, variasjon og lek, og at det legges til rette for en god overgang fra barnehage til skole.

Vi vil arbeide for:

- Økte ressurser til Modumskolene
- Større lærertetthet og styrking av det tverrfaglige tilbudet til elevene
- Gode skolebygg som er tilrettelagt for kreativ og praktisk læring
- At alle barne- og ungdomsskoler har egen skolehage/kjøkkenhage
- Lekse- og karakterfri barneskole fra 1.- 4. klasse
- Gratis SFO-tilbud med et aktivt og rikholdig innhold
- Gjennom statlig finansiering, gi alle barn i grunnskolen og barnehage et gratis, sunt og bærekraftig måltid
- Gi gode tilbud hos helsestasjon, skolehelsetjeneste og Familiens hus
- Gi alle barn og unge mulighet til å delta på gratis fritidsaktiviteter
- Øke kompetansen for pedagoger, med økt faglig fokus på biologisk mangfold i skolen
- Barnehager, skoler og andre offentlige etater skal benytte seg av økologiske og kortreiste produkter i større grad
- Starte opp et prøveprosjekt med «Lesehund» for barn med lese- og skrivevansker i en av kommunens skoler. En lesehund fungerer som motivasjonsfaktor for lesingen, samtidig som dens nærhet virker beroligende og betryggende på barnet som leser

2. KULTUR OG IDRETT

Kultur fyller livet med mening. Gjennom kunst og kultur kan vi utforske menneskeliv, samfunn og natur på unike måter. Det er viktig med kultur og idrettstilbud for alle, uansett alder, kjønn eller nivå. En opplevelse av mestring betyr mye for mange, særlig barn og unge.

Kultur kan gi gode opplevelser og noen bruker det som terapi eller for motivasjon. Idrett er også sosialt og en arena for utvikling, fellesskap og samhold. Kommunen må være "på ballen" i forhold til å skape nye og støtte opp om eksisterende fritidstilbud, og ha et løpende og aktivt samarbeid med frivillige organisasjoner.

Immaterielle verdier som kunst- og kulturopplevelser, spiller en viktig rolle om vi skal vende samfunnet i en mer miljøvennlig retning: Forbruket av ting skal ned, forbruket av opplevelser skal opp.

Vi vil arbeide for:

- *At Kulturskolen får flere undervisningstimer og subsidierte plasser for lavinntektsfamilier*
- *Å stimulere til økt mangfold i kulturlivet og frivilligheten*
- *At frivilligheten styrkes og gis gode vilkår i samarbeid med offentlig og privat sektor*
- *Å opprettholde kommunens bevilgninger til lokal kultur, både til etablerte foreninger og lag, og til nye initiativ og uorganisert kultur*
- *At bibliotekjenesten fortsatt skal prioriteres og videreutvikles som en forebyggende arena, møteplass og gratistjeneste for publikum*
- *Å opprettholde og forsterke klassekorps/orkester/kor i skoletiden*
- *At det skapes flere arenaer for barn, unge og voksne til å utøve kultur*
- *Framtidsrettede og stabile støtteordninger til kor, korps, og andre musikkgrupper og kreative grupper*
- *Nært samarbeid mellom kommune, idrettslag og idrettsråd*
- *At ordningen for utlån av sportsutstyr utvides*
- *Prioritering av breddeidretten og lavterskeltilbud for å bedre folkehelsen og livskvalitet*

3. HELSE OG OMSORG

Vi mener at god helsepolitikk er å forebygge sykdom og gi god helsehjelp når det er nødvendig.

Samtidig anerkjenner vi at det å ha god helse og kunne leve et godt liv ikke bare handler om fravær av fysiske og psykiske lidelser, men også omfatter en mer helhetlig livskvalitet, som å kunne benytte seg av kultur- og fritidstilbud, dyrke hobbyer og interesser, og kunne ha sosialt samvær med familie, venner og dyr vi er glade i.

For de fleste av oss er en grunnleggende god fysisk og psykisk helse en forutsetning for dette.

Vi vil arbeide for:

- *At Modum kommune skal styrke omsorgs- og botilbud for eldre med nok ansatte og god kompetanse i helsetjenesten*
- *Legge til rette for at ideelle organisasjoner og frivillige kan tilby tjenester som supplerer det offentlige helsevesenet*
- *Å styrke lavterskeltilbud, som drift av Frisklivssentralen og Rask Psykisk Helsehjelp*
- *Aktiv innsats mot ensomhet i kommunen gjennom å samarbeide med frivillig sektor om flere møteplasser med lav terskel for deltakelse*
- *Legge til rette for og støtte etableringer av seniorkollektiver og lignende nettverk som gir økt livskvalitet, hvor beboerne bidrar til å ta vare på hverandre*
- *Å stimulere og øke støtten til frivillige og ideelle aktører som gir verdifulle bidrag til omsorg og aktivitetstilbud for eldre og pleietrengende*
- *At Modum kommune skal strekke seg langt for at eldre og andre kan beholde dyr, for eksempel ved innflytting i omsorgsboliger og bofellesskap*
- *At alle institusjoner og bofellesskap for eldre skal få tilbud om jevnlig besøk av forskjellige typer dyr som et sosialt supplement.*

4. NATUR OG MILJØ

Vi trenger en snuoperasjon for naturvern og arealbruk. Vi mennesker må ta mindre plass og være villige til å prioritere leveområdene til andre arter, også på bekostning av andre interesser, som bolig- og næringsutbygginger, intensivt jordbruk eller veiutbygginger. Vi må legge til rette for et mer mangfoldig landbruk, i større grad etter andre prinsipper enn i dag.

Modum MDG vil føre en politikk som ikke bare beskytter dagens naturverdier, men som også skaper bedre vilkår for det biologiske mangfoldet og gjenskaper opprinnelige naturverdier og økosystemer som har blitt ødelagt.

Vi vil arbeide for:

- *Bevaring av det biologiske mangfoldet av arter og økosystemer, som for eksempel naturskog, myrlandskap, nøkkelbiotoper med planter som er sjeldne og viktige for et område, gjennom innføring av en kommunedelplan for naturmangfold*
- *Hel stilling til miljørådgiver med naturkompetanse i Modum kommune*
- *En helhetlig forvaltningsplan over Bergsjø biotopvernområde*
- *Bedre oppfølging av miljøregler, som kantsoner, livsløpstrær og død ved*
- *At lysforurensing blir minimert i Modum kommune*
- *At natur med viktige økosystemfunksjoner som karbonlagre, for eksempel myr og våtmarksområder, må få reelt byggeforbud*
- *Stimulere til fortetting av allerede bebygde områder fremfor nedbygging av ytterligere natur, og bidra til at minst mulig nye naturarealer bygges ned, gjennom en visjon om arealnøytralitet.*
- *Gjennomgå og "vaske" alle eldre reguleringsplaner, som ofte er utarbeidet i en annen tidsalder med andre prioriteringer og forutsetninger og som gir tillatelser og dispensasjoner som ville ha vært uaktuelle i dag.*
- *Modum kommune må være restriktiv på dispensasjoner i særlig viktige naturområder*

5. DYREVELFERD

Miljøpartiet De Grønne har programfestet menneskets respekt for dyrs egenverdi, og har konkrete forslag til hvordan vi skal øke kunnskapen om dyrevelferd og tilrettelegge for positivt samvær mellom mennesker og dyr.

God dyrevelferd betyr frihet fra smerte, skade og sykdom, ved forebygging, rask diagnose og behandling. Frihet fra angst og frykt og frihet til å utføre naturlig atferd er viktig. Friske dyr er også mer fruktbare og produktive enn syke dyr.

Vi vil arbeide for:

- *At alle grunnskoleelever i kommunen skal delta i minst ett prosjekt i løpet av skolegangen som dreier seg om dyrevelferd og som tar utgangspunkt i ny forskning, lovverk og respekt for dyrs egenverdi, for å sikre god kompetanse*
- *At Modum skal være en kommune hvor det er en selvfølge at alle utekatter chipper og kastreres. På denne måten kan vi sammen forebygge mange dyretragedier. Dette kan gjøres gjennom opplysningsarbeid ut til publikum, og ved å stimulere til kampanjer i samarbeid med dyrevernorganisasjoner og dyreklinikker*
- *Å arrangere offentlig oppskyting av fyrverkeri, da privat oppskyting medfører store påkjenninger for dyr*
- *Å opprette en kommunal telefontjeneste for kommunens husdyrprodusenter for ivaretagelse av psykisk helse. En telefontjeneste hos landbruksmyndigheten i kommunen kan være til hjelp for husdyrprodusenter som jobber mye alene og kanskje bidra til å unngå dyretragedier.*

6. KLIMA

Skal vi nå klimamålene, må alle sektorer i samfunnet bidra. De største forurensere må likevel ta det største ansvaret. Vi kan bidra mye i kommunen ved å ta i bruk eksisterende klimaløsninger, samtidig som vi bidrar til at nye løsninger kan utvikles og kommersialiseres raskt.

Vi vil arbeide for:

- *At kommunen utarbeider en "Plan for klima og energi", som skal være en delplan til kommuneplanen. Den skal være en videreføring av tidligere planarbeid, og mer omfattende hva gjelder gjennomføring. Den skal også inneholde en overordnet strategi, samt handlings- og tiltaksplanarbeid for neste kommunestyreperiode.*
- *Det utarbeides et klimabudsjett som styringsverktøy fram mot klimanøytralitet. Dette skal vise tiltak som gjennomføres eller planlegges for at kommunen skal nå sine klimamål og bli en lavutslippskommune. Klimabudsjettet legges fram sammen med det ordinære kommunebudsjettet. På denne måten får klimatiltak høy prioritet i budsjettforhandlingene.*

7. LANDBRUK OG SKOGBRUK

Modum kommune har en lang historie med landbruk og skogbruk, blant annet gjennom hogst og fløting av tømmer til papirproduksjon. Også i dag utgjør disse næringene en viktig del av kommunens næringsgrunnlag. Jordbruksarealene er også viktige kulturlandskap med et rikt mangfold av arter.

For kommende generasjoner er det derfor svært viktig å verne om arealene som er i bruk, og å sørge for at de som forvalter dem gjør dette på en bærekraftig måte, samt at de har tilstrekkelige rammebetingelser for å kunne leve av det.

Vi vil arbeide for:

- Å stimulere til økologisk og regenerativt/sirkulært landbruk og flere økologiske gårder og andelsgårder
- At tilbud om og tilgjengelighet på lokal mat støttes og utvikles, og at merkingen av denne som lokalprodusert gjøres tydeligere og mer gjennomført
- Å unngå at randsoner og jordekanter sprøytes eller slås, dette for å gi insektene bedre vilkår
- At vår kommune støtter tiltak for reduksjon i bruk av plantevernmidler, kunstgjødsel og importert kraftfôr
- Å ta vare på matjorda og ha en nullvisjon for utbygging på matjord
- Øke kunnskap om fordelene ved lukket hogst fremfor flatehogst, og fremme bruk av lukket hogst i kommunens skoger.
- Et samarbeide med skogeiere om frivillig vern av skog, og vurdere vern av områder i kommunens skoger
- Å styrke landbruksrådgivningen generelt

8. SAMFUNNSUTVIKLING

Vi ønsker å skape grønne og trivelige lokalmiljøer der folk bor, som skal inneholde flere møteplasser og «byrom» for alle generasjoner. Kommunens innbyggere bør i stor grad ha tilgang til det de trenger i det daglige der de bor, og ha god tilgang på kollektivtransport. En viktig strategi for å få dette til er å fortette allerede eksisterende tettsteder og sikre eksistensgrunnlag for buss og tog, samt å i større grad integrere kommersielle og boområder.

Vi vil sikre tilgang til tur- og grøntområder, skape fellesskap og tilhørighet gjennom mangfoldige og gode nabolag der folk møtes og bryr seg om hverandre på tvers av bakgrunner og generasjoner.

Vi vil arbeide for:

- *Utvikling og fortetting av bolig- og næringsområder nær kollektivknutepunkter i våre kommunesentra Åmot, Geithus og Vikersund.*
- *Stopp i bygging av nye, spredte boligområder, som ofte forbruker dyrka mark, NLF-områder og annet bevaringsverdig kulturlandskap*
- *Bevaring av nærturområder til glede for befolkningen og som forebyggende lavterskeltilbud innen helse*
- *Å sikre sosial boligbygging, og mulighet til leie og gunstige låneordninger i egnede boenheter for unge i etableringsfasen, både i regi av private selskaper og kommunen*
- *Å stimulere til bygging av klimavennlige bygg, og at alle offentlige nybygg skal bygges med fornybar energi som primær energikilde*
- *Styrking av ordning med minigjenbruksstasjoner og utvikle den flere steder for å kunne gi bort og få brukbare ting, og gjøre tjenesten kjent og benyttet*
- *Støtte til tiltak som fremmer og stimulerer til å reparere det en har fremfor å kjøpe nytt, som systuer, sykkelverksteder, skomakere og lignende*
- *At parkvesenet bør bruke lettstelte frukttrær, bærbusker og lignende i parker og på kommunale områder*
- *Vern av Skredsvikmoen Nord som friluftsområde, og at området reguleres bort fra næringsformål.*
- *Nei til boligutbygging på Tangen/Vikerøya, ja til ivaretagelse som nærturområde*

9. SAMFERDSEL

Modum er en kommune med relativt stor geografisk utstrekning og en god del spredt bebyggelse. Kommunen har, med unntak av tettstedene Åmot, Geithus og Vikersund, liten tettbebyggelse. Dette gjør samferdsel i ulike former til en avgjørende faktor for livet i bygda vår. Vi ønsker et konstruktivt og fremtidsrettet syn på lokal samferdsel og vil jobbe for å øke andelen kollektivtrafikk og legge til rette for gange og sykkel der det lar seg gjøre.

Gang- og sykkelveier skal være gode og trygge framkomstveier i arbeid og fritid, for barn og unges skolevei og hele befolkningens trafiksikkerhet. Utbygging av gang- og sykkelveier skal ha nødvendig prioritet i boligutbyggingsprosjekter.

Vi vil arbeide for:

- *Gjeninnføring av togtilbud med stopp i Vikersund og Åmot (og på sikt Geithus)*
- *Bedre busstilbud med flere avganger, også på kveldstid og natt*
- *Å anlegge pendlerparkeringer og sykkelhotell ved kollektivknutepunkt*
- *Fortsatt utbygging og utvikling av ladestasjoner for elbiler og el-lastebiler*
- *Å fortsette arbeidet som har blitt gjort med å bygge og oppruste gang- og sykkelveier i kommunen og holde fokus på punktene i Sykkelbygdavtalen.*
- *Å utvikle eksisterende R35 til en mer trafiksikker vei, med flere forbikjøringslommer*
- *At en eventuell ny avkjøringsvei til Sigdal må ikke legges på dyrka mark eller nedbygge verdifull natur*
- *Utbedre allerede eksisterende kommunale veier, for bedre trafikkflyt og mindre lokal forurensning som resultat av blant annet trafikkstans og svevestøv*
- *Utfasing av dieseldrevne busser*

10. NÆRINGSUTVIKLING

Modum har en fortid som industrikommune, og vi ønsker at kommunen skal ha en robust og livskraftig næringssektor. Vi vil bidra til at kommunen tar del i å gjennomføre det grønne skiftet ved å skape trygge, lokale arbeidsplasser for alle i fornybare og bærekraftige næringer.

Denne næringsutviklingen må spille på lag med miljø og lokalmiljø og i minst mulig grad gå utover kommunens arealer, men den må også gi næringslivet gode rammer og vilkår og gi innbyggerne mulighet til å jobbe der de bor.

Vi vil arbeide for:

- *Bærekraft i alle ledd*
- *Tilrettelegging av gode utviklingsforhold for grønt næringsliv*
- *Godt samarbeid mellom skole og næringsliv for yrkesrelatert praksis*
- *Gode samarbeidsforhold mellom det private, offentlige og frivillige*
- *Å stimulere til gründervirksomhet*
- *Grønt Fagsenter har en nøkkelrolle for utvikling av grønne næringer og arbeidsplasser, i samarbeid med aktuelle aktører, herunder Modum Næringsråd m.fl.*